

ABÉRT MIKLÓS

A Hold csontjai

*Ki szedi össze váltott lovait,
 ha elhulltak, ki veszi a nyakába?
 ki teszi meg mégégyeszer az utat
 értük, visszafelé, hiába?
 Kardél-nyargalásod két oldalán
 még kettészelve is ez állatok
 hozzád lassult múltásukkal bevárják,
 amíg kidől utolsó hátasod:
 most még, nem deszka-földes-álsruhásan,
 visszanezethnél e hűlő vetésre –
 hogy zokogás kockázzon koponyádban,
 kopogjon tört szemük dióverése.*
 (Tandori Dezső)

Tábor Ádámot először 13 évesen olvastam, egy Galaktikában. Valahogy odakerült a verse a rakéták, fénysebesség, szörnyek és egyéb lokális maximumok meg a maradék szabadságvágyát csak itt kibeszélni tudó, már fiatalon megfáradt, szovjet-kapitalista töprengések közé, Hamvas Béla egy szintén jó erős írása mellé. Erre persze csak utólag jöttem rá, amikor megismertem Ádámot személyesen is, és belemerültem *A káprázat kertjébe*, ami ma is a legfontosabb kötete számomra. Primér élmény volt: én itt talákoztam először azzal, hogy nem csak halottak meg egyéb módon elbújt emberek tudnak verset írni. Itt az ideje, hogy kicsit visszaköszönjek.

A káprázat kertje szabad hely, dió- és más mélyszemű nőekkel, sokféle szellemi harapnivalóval. Én magam inkább háznak érzékelem, mint kertnek, persze fák nőnek ott, de ablakajtaja is van, meg sarkai és szobái. Tágas levegőjében mindenki, aki a vágyat és a gondolatot nem akarja végletesen szétválasztani, szívesen van látva. Aki komolyan veszi a meghívást, sokféleképpen el tud jutni hozzá. Fel lehet mászni Weöres tűzkútjából, de hallgassunk Kafka kútba vésett üzenetére és ne hágjunk a létra tetejére. Egy közeli pesti koszláson földet lehet érni az Erdély-Szentjóbý féle szabadalmaztatott marxmeghajtású rakétával. Az erős-földalattin a Baudelaire-Rimbaud megálló után, rézsút kell behúzni a versféket, az ólomkútnál. Nietzsche. Vagy csak (olykor, néha) ott lenni hirtelen, Tandori módra, egy ágról nézelődve. De a kedvencem mégis: Ardzúna szekeren, aki Krisna harcra buzdító beszédét hallgatja.

Tábor nem tudná ilyen szabadon és tágasan magába szívni és kifejezni ezt a rengeteg, egymásnak is ellentartó hatást, ha egyszerre nem lenne egy belső, erős identitáspontja és ugyanakkor ne harcolna állandóan azért, hogy ez a pont ne rögzüljön. Ez az Ardzúna-módra győztes szabadság zseniális, spekulatív nyelvi játékoságában buggyan ki állandóan. Ilyen értelemben Weörest érzem mesterének. És a Bibliát, amelynek költői ősmatézisét Tábor érzékenyen fejezi ki saját nyelvén.

Tűzkútbanező
 (WS)

remegő kezekkel hintek ma utamra
 virágot férgeket álmokat ágakat

diadal-menetem lessék a tűzfalak
egyedül végtelen merülök kutamba

lássa az öröklét félem a bánatát
hajlok előtte tűzméhű kutamba
bujdosva előle így lelek uramra
örvényben követem életem áramát

öröklét fény sugar félem az erejét
bűnbánó zarándok lázadni mégis kell
örvényben pörögve égve is élni kell
s meglelem kutamban uram eredetét

Triptichon

Ha a test testre éhes, húst eszik.
Ha a test lélekre éhes, vért iszik.
Ha a test szellemet keres, csontvázat talál.

Ha a lélek testre éheznek, baszik.
Ha a lélek lélekre szomjas, álmodik.
Ha a lélek szellemet keres, harcba száll.

Ha a szellem testre éheznek, terem.
Ha a szellem lélekre szomjas, szeret.
Ha a szellem szellemet keres, talál.

A vers foganása

Nem jó a gondolatnak egyedül lenni.
Magnevez mindenféle állatot.
De egyik se lesz társa, csak a tárgy.
Ki bocsát mély álmot a gondolatra?
Ki alkot egy csontjából életet?
De teherbe ejtve képzelt képedet
hajnalodva elhagyja a házat.

Ide tartozik a mottóul választott Tandori vers is, amit szintén nagyon szeretek, és akiről Tábor első tanulmányát írta a *Tiszta szívvel* című kiadványba. Tábor itt, eleven, spekulatív zsidósága révén – a rév a Styx-et a görögök által még nem felfedezett, hiperbolikus irányba szeli át – nem visszanez, nem is bűnbánóan visszafordul, ezért sem sóbálvánnyá nem kell válnia, sem mereven vallásossá. Végvárian, de akkor már inkább Rumival szólva, kardéllé kell vékonyulnia, de végső soron nem kell a halált szolgálnia. Tábor tudja, hogy a múlt él, és hogy a siratásnál-vigasznál és az állandóan körforgó dióverés-aratásnál erősebb valóság szemlél minket belőle, akinek már hajolhat a szavára. Ebből a tudásból ég le minden rosszmodern róla, és innen tud igazán avantgarde lenni.

Hérakleitosz-matt

föld	levegő	víz	tűz
föld	levegő	víz	föld
föld	levegő	föld	föld
föld	föld	föld	föld
föld	levegő	víz	tűz
föld	levegő	levegő	föld
levegő	levegő	levegő	föld
levegő	levegő	levegő	levegő
föld	levegő	víz	tűz
föld	levegő	víz	víz
föld	víz	víz	víz
víz	víz	víz	víz
föld	levegő	víz	tűz
tűz	levegő	víz	tűz
tűz	tűz	víz	tűz
tűz	tűz	tűz	tűz

A kötet több szeretett verse kötődik számomra a Holdhoz. Ilyenek az *akarutfüga*, az *Antichrista*, a *szép Krízisem*, vagy a *Rimbaud rézsút*. Egyrészt, ezek éjszakai versek, és nem lehet őket sötétségfedezet nélkül olvasni, szóval gyenge daimónnal menjünk inkább arrébb. De durvább szerkezetű bódító szereket, mint pina, ópium vagy alkohol, se keressünk itt: a versek maguk át vannak világítva, spekulatívan és erotikusan is átettek a savfürdőn, ami lemarja a felesleget róluk. A fény, amit magukba nyeltek és most ezekből a vers-csontokból süt, még mindig éjszakai, mégpedig a Hold erős fénye, de annak a legtisztább, ezüstveretű formája.

Antichrista

Szétszakadok ebben a pillanatban
 Mert láthattalak egy pillanatra.
 Meztelen kordbársony krampusz arcod
 fölégetett gyufám magjába hajtod.
 Szólnak bennem a szerelmes ének
 ahogy csak a torkomból kiférnek.
 Boldog vagy a meddő zűrzavarban
 Dionysos szembe száll a napban.